Mary Gorman

Trína Súile

Féach ar an bhfíseán ar dtús faoi Mary Gorman. Cabhróidh an ghluais seo leat.

Ard Fhearta	Sráidbhaile i dtuaisceart Chiarraí
Finné	Duine a chonaic nó a chuala eachtra áirithe agus atá in ann eolas a thabhairt mar gheall ar an eachtra sin
Óglach	Saighdiúir
Cailín aimsire	Cailín nó bean atá fostaithe ag duine chun obair a dhéanamh
Fomhuireán	Soitheach a thaistealaíonn faoi uisce
Náisiúnaithe	Duine a chreideann go bhfuil sé de cheart ag tír a bheith neamhspleách ó thionchar aon tíre eile
Liúntas	Airgead a dháiltear ar bhonn rialta
Fianaise ríthábhachtach	Eolas an-tábhachtach
Daortha chun báis	Breith an bháis a bheith tugtha
Frithghaelach	Duine nó meon a théann i gcoinne na nGael/nÉireannach
Monarcha armlóin	Áit a ndéantar gunnaí agus uirlisí troda
Tigh na mBocht	Áit ar tugadh fothain agus beatha do dhaoine a bhí ar an ngannchuid
Galair véinéireacha	Galar gnéis
Gan rian ann ar a scéal	Ní fios cad a tharla di
Ard Fhearta	Sráidbhaile i dtuaisceart Chiarraí
Finné	Duine a chonaic nó a chuala eachtra áirithe agus atá in ann eolas a thabhairt mar gheall ar an eachtra sin

Mary Gorman

Trína Súile

Anois, féach ar an bhfíseán arís agus aimsigh an bhfuil na habairtí seo a leanas fíor nó bréagach. Tá an chéad cheann déanta mar theoir.

Thug Mary Gorman fianaise ríthábhachtach uaithi i gcás cúirte a bhain le Ruairí Mac Easmainn	F
Ba chailín aimsire í Mary Gorman i gcontae Chiarraí	
Shiúil cúigear fear thairsti maidin Aoine an Chéasta 1916	
Tháinig Ruairí Mac Easmainn i dtír i bhfomhuireán i Sligeach	
Ba é an plean a bhí ag Ruairí Mac Easmainn ná gunnaí agus armlón a thabhairt isteach mar chuid d'Éirí Amach na Cásca 1916	
Sular thug Mary fianaise ag an gcás cúirte i Londain chuaigh sí ag spaisteoireacht timpeall na cathrach	
Bhí triail Ruairí Mhic Easmainn go mór i mbéal an phobail sa bhliain 1916	
Ba fhianaise thábhachtach í ó Mary nach bhfaca sí aon duine ag caitheamh cótaí móra maidin Aoine an Chéasta 1916	
Bhí fearg an domhain ar an-chuid daoine in Éirinn gur thug Mary fianaise ríthábhachtach i gcoinne Ruairí Mhic Easmainn	
Phós Mary Gorman saighdiúir ó Arm na Gearmáine	
Scríobh Mary Gorman chuig na húdaráis i gCaisleán Bhaile Átha Cliath ag iarraidh orthu cabhair a thabhairt di	
D'fhan Mary Gorman i gCiarraí don chuid eile dá saol	
Thug Mary Gorman fianaise ríthábhachtach uaithi i gcás cúirte a bhain le Ruairí Mac Easmainn	

Mary Gorman

Trína Súile

Anois, ag obair leis an duine in aice leat, meaitseálaigí tús na n-abairtí seo a leanas leis an deireadh ceart. Tá an chéad cheann déanta mar theoir.

Rugadh Mary Gorman	Triúr fear maidin Aoine an Chéasta agus cótaí móra á n-iompar acu
Chabhraigh fianaise thábhachtach Mary Gorman le Ruairí Mac Easmainn	**Sa bhliain 1899**
Ba í an chuid ba thábhachtaí den fhianaise a thug sí ná go bhfaca sí	A chuir Rialtas na Breataine ceannairí an Éirí Amach chun báis
Thaistil Ruairí Mac Easmainn ón nGearmáin go hÉirinn	Sa chéad leath den naoú haois déag
D'athraigh meon an phobail i dtaobh cheannairí Éirí Amach na Cásca nuair	D'fhill sí ar Éirinn tar éis di fianaise a thabhairt ag an gcás cúirte
Tholg Mary Gorman	A dhaoradh chun báis sa bhliain 1916
Níor caitheadh go maith le Mary Gorman nuair a	Di imeacht go Nua Eabhrac
D'athraigh Mary Gorman a hainm faoi dhó in iarracht	Galar véinéarach le linn a saoil
Bunaíodh Tithe na mBocht in Éirinn	A haitheantas a athrú
Ní fios go díreach cad a tharla do Mary Gorman tar éis	Saol nua a thosú di féin i Meiriceá
Chabhraigh Rialtas na Breataine le Mary Gorman	I bhfomhuireán

An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta & Gaelscolaíochta

Mary Gorman

Trína Súile

Anois, ag obair le do pháirtí ranga tugaigí faoin gceacht seo ar stair na hÉireann i rith agus díreach i ndiaidh Éirí Amach na Cásca 1916.

Laochra, óglach, tacaíocht, Breatain, poblacht neamhspleách, Seachtain, fianaise, ceannairí

___________ chinniúnach i stair na hÉireann ba ea an tseachtain idir an 24 agus an 29 Aibreán, 1916. Ghlac grúpa _______ seilbh ar ionaid thábhachtacha i mBaile Átha Cliath agus d'fhógair siad don saol mór go raibh ___________ ___________á bunú acu. Chuir Arm na Breataine an tÉirí Amach faoi chois agus cuireadh _______ an Éirí Amach chun báis. Ba bheag ___________ a bhí ag lucht an Éirí Amach i measc na ngnáthdhaoine ach nuair a cuireadh na ceannairí chun báis tháinig athrú suntasach ar mheon an phobail. __________ a bhí iontu anois agus bhí muintir na hÉireann spreagtha anois chun neamhspleáchas a lorg ón m_______, rud a tharla tamall beag de bhlianta ina dhiaidh sin. Bhí sé de mhí-ádh mar sin ar Mary Gorman gur thug sí _______ chinniúnach i gcoinne duine de na daoine sin ar laoch anois é i súile an phobail in Éirinn.

Anois, breac síos cúig fhíric stairiúla atá foghlamtha agat faoi Mary Gorman

1)____
2)____
3)____
4)____
5)____

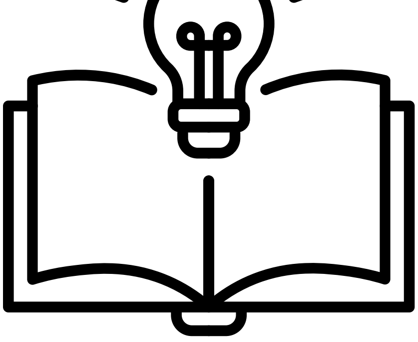

Mary Gorman

Trína Súile

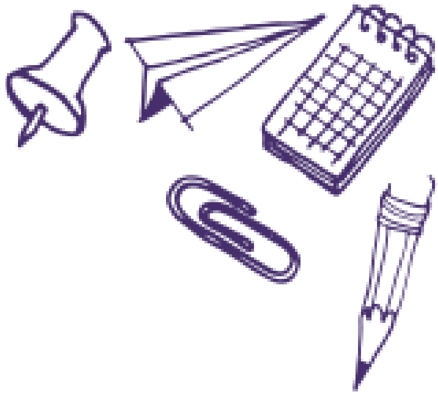

Taighde:

Seo a leanas cúigear ban a raibh ról tábhachtach acu in Éirí Amach na Cásca 1916. Déan taighde ar líne agus scríobh síos abairt amháin chun cur síos a dhéanamh ar na mná tábhachtacha seo agus ar an ról a bhí acu san Éirí Amach.

1) Elizabeth O'Farrell:

2) Winifred Carney:

3)An Chuntaois Markievicz:

4) Kathleen Lynn:

5) Rosie Hackett:

Mary Gorman

Na Freagraí

1. Fíor
2. Fíor
3. Bréagach
4. Bréagach
5. Fíor
6. Fíor
7. Fíor
8. Fíor
9. Bréagach
10. Fíor
11. Bréagach
12. Fíor
13. Bréagach

1. Rugadh Mary Gorman sa bhlain 1899.
2. Chabhraigh fianaise thábhachtach Mary Gorman le Ruairí Mac Easmainn a dhaoradh chun báis sa bhliain 1916.
3. Ba í an chuid ba thábhachtaí den fhianaise a thug sí ná go bhfaca sí triúr fear maidin Aoine an Chéasta agus cótaí móra á n-iompar acu.
4. Thaistil Ruairí Mac Easmainn ón nGearmáin go hÉirinn i bhfomhuireán.
5. D'athraigh meon an phobail i dtaobh cheannairí Éirí Amach na Cásca nuair a chuir Rialtas na Breataine ceannairí an Éirí Amach chun báis.
6. Tholg Mary Gorman galar véinéarach le linn a saoil.
7. Níor caitheadh go maith le Mary Gorman nuair a d'fhill sí ar Éirinn tar éis di fianaise a thabhairt ag an gcás cúirte.
8. D'athraigh Mary Gorman a hainm faoi dhó in iarracht a haitheantas a athrú.
9. Bunaíodh Tithe na mBocht in Éirinn Sa chéad leath den naoú haois déag.
10. Ní fios go díreach cad a tharla do Mary Gorman tar éis di imeacht go Nua Eabhrac.
11. Chabhraigh Rialtas na Breataine le Mary Gorman saol nua a thosú di féin i Meiriceá.

Mary Gorman

Na Freagraí

Seachtain chinniúnach i stair na hÉireann ba ea an tseachtain idir an 24 agus an 29 Aibreán, 1916. Ghlac grúpa óglach seilbh ar ionaid thábhachtacha i mBaile Átha Cliath agus d'fhógair siad don saol go raibh poblacht neamhspleách á bunú acu. Chuir Arm na Breataine an tÉirí Amach faoi chois agus cuireadh ceannairí an Éirí Amach chun báis. Ba bheag tacaíocht a bhí ag lucht an Éirí Amach i measc na ngnáthdhaoine ach nuair a cuireadh na ceannairí chun báis tháinig athrú suntasach ar mheon an phobail. Laochra a bhí iontu anois agus bhí muintir na hÉireann spreagtha anois chun neamhspleáchas a lorg ón mBreatain, rud a tharla tamall beag de bhlianta ina dhiaidh sin. Bhí sé de mhí-ádh mar sin ar Mary Gorman gur thug sí fianaise chinniúnach i gcoinne duine de na daoine sin ar laoch anois é i súile an phobail in Éirinn.